

2006. augusztus. 02. 00:00 · Utolsó frissítés: 2019. november. 22. 09:51 · VÉLEMÉNY

A "székely" himnusz

Sok mindenért sajnálom a székelyeket, de legjobban talán a - mostanában egyre több politikai rendezvényen is elhangzó - "székely himnuszért". Ennél biztosan jobbat érdeemeltek.

Mindenekelőtt: **nehéz elképzelni magyartalanabb dallamot. Mindaz (ritmus, dallamvezetés), amit Kodály, Bárdos és mások annak idején úgy tanítottak, hogy ellenkezik a magyar zenei hagyománnyal**, mint egy állatorvosi lóban, mind együtt megtalálható benne. S nehéz elképzelni csúnyább dallamot. Ez az, amire azt mondják: **tömény giccs.**

És a **szöveg? Szerinte népünket nem Isten, hanem a Végzet vezeti**, göröngyös úton, sötét éjjelen. A segítséget **Csaba királytól várjuk**, de nem világos, hogy a győzelmet ő itt fogja-e megadni, vagy vezetésével emigrálunk a Tejútra. A göröngyös út végül nem a csillagos égben elnyert győzelemhez vezet, hanem a tengerbe, olyan tengerbe, mely a népek harcától zajlik (**a tenger, amint zajlik?**). Ott a székelység egy különös sziklává válik: míg a szikla a Bibliában, a költészetben a szilárdság, biztonság jelképe ("én erre a kősziklára építem Egyházamat"), addig ennek a tengerben álló sziklának az a tulajdonsága, hogy porlik.

Ez a porló szikla a maroknyi székely. (De ha csak maroknyi, akkor nem volt-e törvényszerű Trianon és Erdély elvétele?) Nem elég baj a porlás, még amellet fejunket (a szikla-főt?) is újból és újból elborítja a zajló tengeren. Ilyen nagy bajban **mégiscsak előkerül a végzet és Csaba királyfi helyébe Isten**, aki nem hagyja elveszni Erdélyt.

A székelyeknek sohasem volt külön himnuszuk. Ez a "hymnus" sem Erdélyben keletkezett, hanem Budapesten. Az 1920-as években kezdtek szervezni a Zugligetben "tavaszi nagyáldozatokat", a Hadúr tiszteletére gyújtott tüzekkel, lófőkkel, pohárnokokkal,

rabonbánokkal, címerrel (kék mezőben véres kard, amelynek bagoly a markolata; jobb válla felett hold, a bal fölött nap), és sok egyéb kelléssel. A hozzá kapcsolódó mítoszok a hun ideológiára épültek.

A "székely himnusz" egy viszonylag kicsiny, sajátos gondolkodású csoport tulajdona maradt a közelmúltig. Magyarországon ellene hatott nemcsak a politikai tilalom, hanem a többé-kevésbé mégis érvényesülő értékigény is. Erdélyben *az elnyomatás évei sajátos érzelmi töltést adtak* a tiltott gyümölcs élvezetének. De az erdélyi értelmiség körében megszólaltak a kritikai hangok is. Azoké, akik nem akarták azonosítani vele sem magyarságukat, sem erdélyiségüket. Egyesek más székely himnuszt ajánlottak: népdalokra vagy Bartók Este a székelyeknél dallamára írt-keresett versezeteket. Itthon a falurombolás elleni tüntetésekből hozták elő azok, akik fiatalkorukból emlékeztek rá. Bizonyos, hogy sokak számára őszinte érzés kifejezése volt, akár a nemzeti érzésé, akár az Erdély melletti kiállásé. Rosszabb, amikor cinikus politikai manipulációk eszközévé vált. Igazi végiggondolás persze nem állt mögötte. Mi sem mutatja ezt jobban, mint hogy *ez a lényegében pogány mentalitású szöveg egyes templomokba is behatolt.*

De ha az erdélyi magyarsággal való összetartozás kifejezésének tekintjük, *felvethető: hol a felvidéki himnusz? Hol a vajdasági vagy a kárpátaljai himnusz - vagy éppen a burgenlandi? Nem lenne jobb egy olyan himnusz, mely minden magyaré? De hiszen van ilyen, úgy kezdődik, hogy "Isten, áldd meg a magyart"!*

DOBSZAY LÁSZLÓ

A szerző (1935-2011) a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanára volt

A szerzőről még: https://hu.wikipedia.org/wiki/Dobszay_L%C3%A1szl%C3%B3